

För ett Linköping som inte sviker

Avvikelsebudget för Linköpings kommun 2024

Vänsterpartiet
Linköping

Innehållsförteckning

Inledning

Finansiering

- Ekonomiska förutsättningar
- Sveriges bästa välfärd
- Ökade intäkter

Framtiden

- En skola och förskola för alla
- En meningsfull fritid
- Vuxnas fortsatta utbildning
- Klimatmålen kräver radikala klimatsatsningar
- Ett tillgängligt Linköping

Trygghet

- Ekonomisk trygghet
- En hållbar arbetsmiljö
- Bo och leva i hela kommunen
- Rätten till en bostad
- En fungerande omsorg
- Starkare trygghet för HBTQIA-personer

Tabell

Inledning

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund och detta genomsyrar all vår politik. Att i en kommun ha en välfärd som jämnar ut klyftorna och skapar ett jämlikt och jämställt samhälle är en av våra grundpelare. Att arbeta för ett bättre klimat är en annan av våra grundpelare.

Vi befinner oss i en tid av tuffare ekonomi som framför allt drabbar hushållen men som även märks i kommunens ekonomi. Den nya högerregeringens handlingsförlamade politik innebär att kommunerna och välfärden svälts ut när nödvändiga statsbidrag lyser med sin frånvaro, vilket skapar dåliga förutsättningar för kommunen att skapa en långsiktighet i välfärden.

Med dessa förutsättningar är det ännu viktigare att politiken i kommunen tar ansvar för att varken det ekonomiska läget eller regeringens uteblivna statsbidrag drabbar välfärden negativt. Välfärden ska inte användas som en konjunkturregulator när bristerna av det rådande ekonomiska systemet visar sig. Tryggheten i en fungerande välfärd måste bestå. För oss i Vänsterpartiet innebär trygghet att vi har en fungerande skola för alla, att anställda i välfärden har en dräglig arbetsmiljö, att äldreomsorgen fungerar som en trygg plats och att våra ungdomar kan ha en meningsfull fritid.

Denna mandatperiod kommer vi fortsätta att arbeta för en upprätthållen men även utökad välfärdsverksamhet för att göra samhället starkare, inte svagare. Det är av stor vikt att den verksamhet som riktar sig till människor också bedrivs på ett mänskligt sätt. Vi kan inte tillåtas ha en välfärd som går på knäna, med personal som blir utbränd eller där varje minut jagas. Det är inte så vi bygger en stark och hållbar välfärd.

Vi ska stå upp för ett samhälle som ger barn och unga en bra skolgång, äldre en trygg och meningsfull tillvaro, och välfärdens medarbetare en god arbetsmiljö.

Sofia Frithioff, Gruppledare Vänsterpartiet Linköping

Finansiering

Ekonomiska förutsättningar

Vi befinner oss nu inne i den ekonomiska kris som vi tidigare flaggat för. Redan inför budgetåret 2023 kunde vi konstatera att Linköpings kommun saknade flera hundra miljoner i välfärden för att upprätthålla samma nivå som tidigare. Den blåbruna regeringen visar inga som helst tendenser att finansiera kommunerna med generella statsbidrag i den storlek som kommunerna behöver. Tidigare finansierade staten varannan krona i den kommunala välfärden. Nu finansierar staten var tredje krona. Detta innebär givetvis att kommunerna drabbas av ekonomiska svårigheter och besparingskrav vilket visar sig genom sämre ekonomiska förutsättningar för budget 2024.

Med detta som förutsättning är det lätt att tro att effektiviseringar behöver göras men vi anser att det på en redan slimmad och söndereffektiviserad organisation inte går att effektivisera mer utan att verksamheten faller samman. Rapporterna från de kommunanställda duggar tätt med vittnesmål om ohållbara arbetsförhållanden och ohållbar ekonomi och att då dessutom lägga regelrätta besparingskrav maskerade som effektiviseringar är oansvarigt. Budgetramarna för nämnderna behöver ökas proportionerligt med kostnadsökningarna.

Sveriges bästa välfärd

Linköping är en rik kommun med jämförelsevis god ekonomi. Här ska barn kunna gå och lägga sig mätta, läraren ha tid att sitta ner med eleven som behöver och den äldre få ett gott omhändertagande i livets slut. Här ska välfärdens arbetare kunna göra det de är bäst på, sitt arbete. Idag fungerar inte Linköping på sådant sätt. Istället för Sveriges bästa välfärd så har vi utbredd segregation med stor fattigdom. Samhällets resurser kan och bör fördelas mer rättvist.

Allt fler verksamheter hotas av stora effektiviseringskrav. Detta är inget annat än rena nedskärningar. Lärarna, undersköterskorna och socialsekreterarna kan inte och ska inte behöva springa fortare med färre medarbetare. Vänsterpartiet ser att det skyddsnät som vi tillsammans har skapat håller på att monteras ner över hela Sverige. Vi vill värna om vårt välfärdssystem.

Ökade intäkter

Den högerstyrda regeringen har trots påtryckningar från kommuner och regioner inte lämnat några besked om statsbidrag inför 2024. Eftersom de generella statsbidragen är fasta och inte indexerade så innebär detta en systematiskt underfinansiering av kommuner och regioner i takt med inflationen. Även inflationsmålet får över tid detta resultat om statsbidragen inte höjs. En så hög inflation som vi sett den senaste tiden snabbar på detta skeende. Det innebär att på kommunal nivå har vi enbart två alternativ kvar för att finansiera verksamheten. Antingen lägger vi fram nedskärningar av välfärden eller så höjer vi kommunalskatten.

För att finansiera våra satsningar, och undvika nedskärningar, höjer vi skattesatsen med 75 öre. Vi gör det för att vi ser att det finns en strukturell underfinansiering av välfärden i Linköpings kommun. Den kommunala skatten är inte ett optimalt verktyg för omfördelning, men är vad som står till buds. När regeringen svälter kommunerna ekonomiskt finns det att välja mellan stora nedskärningar av välfärden eller höja kommunalskatten. En skattehöjning med 75 öre innebär 337,5 mnkr i tillskott till kommunens kassa. Linköping har redan idag Östergötlands lägsta kommunalskatt. En höjning med 75 öre innebär att Linköping fortsatt kommer ha den lägsta skatten i Östergötland.

Skattehöjningen kan medge satsningar på barnomsorg, skola, omsorg och kultur. För trots att Linköping är en rik kommun är det områden som har tillåtits halka efter och där år av borgerlig politik tillåtits osthyvla bort viktig verksamhet, för de som behöver den mest. I dagsläget är en skattehöjning nödvändig för att undvika fortsatta nedskärningar i välfärden.

I svåra ekonomiska tider är det av stor vikt att pengar går dit de är avsedda och alla behöver bidra till att inskräpa allvaret i den ekonomiska situation som råder. Vi anser att politikerarvoden ska ligga på en rimlig nivå. Vi menar att det vore rimligare om arvodet knyts till prisbasindex. För 2023 var den summan 52 500 kr i månaden. Idag har ett kommunalråd i Linköpings kommun en inkomst på 80900 kr. Den nya högerregeringen har dessutom valt att prioritera höginkomsttagare istället för att satsa på skola, vård och omsorg. Detta har gjort att kommunalråd idag har fått en skattesänkning på 1000 kr. Det är inte försvarbart att de som tar politiska beslut om kommunal verksamhet har mer än dubbelt så mycket i lön än de besluten handlar om. Heltidspolitikerna har haft en reallöneutveckling under lång tid långt ifrån arbetarna i välfärdens kärnverksamhet. Politikens goda år är förbi.

Linköping finansierar idag flygplatsen med 45 mnkr. En kontraproduktiv politik i en pågående klimatkris. Vi tycker inte att det är kommunens sak att finansiera en flygplats samtidigt som grundnivåerna i viktig verksamhet som förskola, skola och omsorg sänks. Konsekvenserna av att sluta subventionera är ökade biljettpriser på flygbiljetter med några hundra kronor per resa. Att med gemensamma medel subventionera flyget är ett slöseri med skattebetalarnas pengar.

Hysesförhandlingen 2023 landade i de högsta hyreshöjningarna på mycket länge. Den nya förhandlingsöverenskommelsen innebär att även de två kommande årens hyreshöjningar kan bli större än vad vi är vana vid. Att under dessa förhållanden dubbelbeskatta Linköpings hyresgäster för att täcka kommunal verksamhet är oansvarigt. Vi stryker dubbelbeskattningen, som kallas bosociala medel, från AB Stångåstaden eftersom vi anser detta vara en dubbelbeskattning av hyresgästerna. De bosociala arbetet är absolut ett viktigt arbete men ska inte enbart finansieras av Stångåstadens hyresgäster.

Sammantaget ger det oss ett tillskott på:

- 337,5 mnkr pga ökad skattesats med 75 öre
- 45 mnkr pga slopat stöd till flygplatsen
- 3,5 mnkr pga sänkta politikerarvoden

Framtid

Det vi idag beslutar och gör i Linköping är avgörande för hur framtidens Linköping blir. De beslut vi tar idag här och nu är avgörande för vilka möjligheter Linköpingsborna får att kunna utvecklas.

En skola och förskola för alla

2023 blev ett turbulent år för skolan i Linköping. Dels lades flera skolor och förskolor ner och dels sparades det 66 mnkr på Barn- och ungdomsnämnden. Skolorna kan inte spara in mer på kärnverksamheten än vad de redan gjort. Den verksamheten måste fungera även i svåra ekonomiska tider då det är vår viktigaste verksamhet och vår framtid det handlar om.

Vi anser även att de planerade nedläggningarna av skolor och förskolor för 2024 kan stoppas genom att vi satsat mer pengar på finansiering. Vi måste i en tillfällig nedgång av storlek på barngrupperna tillåtas ha mindre barngrupper och mer luft i systemet. Detta måste få kosta under en tid och beräkningen av barngruppers storlek göras om och tillåta mindre barngrupper. De ökade lokalkostnaderna måste hanteras på andra sätt.

Skolan och förskolan i Linköping ska finnas till för alla. Alla barn fungerar inte på samma sätt. En del elever har ett större behov av hjälp och enligt skollagen är skolan skyldig att tillgodose de behov varje elev har för att denna ska kunna utvecklas så långt som möjligt. I Linköping pratas det om att varje elev har rätt till "Guldbiljetten". Det är fina mål och fina ord men samtidigt har verksamheterna fått det svårare och svårare att få ihop ekonomin.

Skolan betalar idag höga kostnader för overhead. Overhead är kostnaderna i form av centralt administrativ personal och byråkrater. Delvis viktiga funktioner, men en allt växande organisation som hamnar långt ifrån skolans kärnverksamhet. Vi ser att resurserna kan nyttjas effektivare närmare kärnverksamheten. Varje skolenhet ska få större möjlighet att styra över sina egna kostnader. En annan stor kostnad är lokaler och skolskjutsar. Dessa kostnader är fasta och svåra att påverka för skolan. Det enda skolan kan påverka är kostnaden för personal vilket innebär att när budgeten inte går ihop är det personalen det sparas in på. I slutänden är det barnens utbildning och även framtid som blir lidande.

Barn till arbetslösa och föräldralediga ska ha samma rätt som alla andra barn att få vara i förskolan. När det kommer ett nytt barn i familjen så behöver äldre syskon mer än någonsin sin trygghet i förskolan tillsammans med andra barn och vuxna. Enligt FN:s barnkonvention ska samhället alltid sätta barns bästa i första hand. Utbildning är ett område där samhället måste värna om barnen och här har förskolan en viktig roll i att lägga grunden inför framtida skolgång. Även barn till arbetslösa ska ha rätt till den utbildning som ges i förskolan.

Vänsterpartiet anser därför att alla barn ska beredas möjlighet att vistas 30 timmar i förskolan varje vecka. För att detta ska vara genomförbart måste barngrupperna minskas i storlek och personaltätheten öka. Införandet av 30 timmars förskola bör ske successivt i takt med att förskolan har kapacitet att införa detta med bibehållen kvalitet. Det är alltså viktigt att ha med sig att så som situationen i förskolan ser ut idag går det inte att införa 30 timmars förskola för alla utan att även tillföra resurser för detta. Att resurser saknas kan inte vara ett giltigt skäl att förvägra barn den utbildning som bedrivs i förskolan.

Vi vill därför att barn- och ungdomsnämnden får i uppdrag att utreda vad det skulle kosta att införa rätten till 30 timmars förskola för alla barn, med ambitionen att på sikt införa detta.

Att skola och utbildning är viktigt får inte stanna vid fint prat utan måste också synas i kommunens budgetsatsning. Ökade kostnader för lokaler och löner måste täckas upp och dessutom behöver kommunen öka budgeten för att nå upp till de uppsatta målen för skolan i Linköping. Det finns inte längre något utrymme för neddragningar eller effektiviseringar inom skolan och förskolan.

Vänsterpartiet anser att skolan behöver ytterligare satsningar på 150 mnkr för att kunna anställa den personal som behövs i en bra skola. Det kan vara personal som speciallärare, kuratorer, ämneslärare, resurser m.m. Det är varje rektor som vet vad deras verksamhet behöver.

All personal som arbetar i Linköpings förskolor ska ha adekvat utbildning. Idag finns stora inbyggda ojämlikheter i hur förskolan fungerar och vilken kompetens barnen möter, beroende på var i kommunen man går i förskola. För att komma till rätta med det krävs politiska insatser. Vänsterpartiet anser att förskollärartätheten ska vara densamma på samtliga förskoleavdelningar i kommunen, samt att all personal ska ha eller få tillgång till adekvat utbildning. Utbildning till såväl barnskötare som förskollärare ska erbjudas personalen och kunna ges i enlighet med individens och verksamhetens behov.

Många skolor har under hösten och vintern vittnat om hungrigare elever och större åtgång av skolmat. Vänsterpartiet vill nu ge skolor pengar så att de kan servera frukost varje dag. Det skulle vara bra både för elevernas skoldag och för de barnfamiljer som har det tufft i dyrtiderna.

Sammantaget kostar det:

- 150 mnkr för att öka personaltätheten inom skola och förskola.
- 10 miljoner för skolfrukost i grundskolan
- 15 mnkr för att stoppa nedläggningen av skolor och förskolor under 2024.

En meningsfull fritid

De flesta barn har tillgång till fritidsverksamhet efter skolan. Denna är dock villkorad av att ens vårdnadshavare arbetar eller studerar. De barn vars föräldrar står utanför arbetsmarknaden är också de barn som har lägst ekonomisk standard. Då de flesta organiserade fritidsaktiviteterna för barn kostar pengar så blir en del barn helt utan strukturerad fritid. Vänsterpartiet anser att alla barn ska ha samma rätt till en strukturerad fritid och anser därför att plats på fritidshem ska vara en rättighet för barn upp till 12 års ålder.

Den kommunala kulturskolan är en av de största kulturverksamheterna för barn och unga. Vi vill att kulturskolan ska bli mer tillgänglig och jämlik. Idag har vi barn som inte kan delta i Kulturskolans verksamhet på grund av de höga avgifterna. Möjligheten att utöva kultur i någon form ska inte vara en ekonomisk fråga därför vill vi i framtiden göra Kulturskolan avgiftsfri. Vi ser att biblioteken har en viktig roll att fylla som arena och forum för kulturellt liv. För att ge Linköpingsborna möjlighet att nyttja biblioteken behövs personliga resurser, tekniska hjälpmedel och generösa öppettider.

Mycket sker på ideell och privat basis och det är precis så det ska vara, men ett rikt kulturliv växer inte på egen hand. Vänsterpartiet vill utreda hur kommunen på bästa sätt kan stötta ideella föreningar och privatpersoner, att förverkliga sina kreativa projekt. Det kan handla om att ge föreningarna långsiktiga planeringsförutsättningar genom en finansiering som sträcker sig över flera år istället för nya beslut varje enskilt budgetår.

Kommunala aktörer som UngPuls är viktiga för att ge alla ungdomar möjlighet till en meningsfull fritid. Det är viktigt att denna typ av verksamhet, som har ett viktigt kompensatoriskt uppdrag, får en långsiktig finansiering. Det är även viktigt att det finns andra fritidsgårdar som inte är aktivitetsbaserade men som ändå kan vara en plats för ungdomar att träffas i närheten av vuxna förebilder.

Vuxnas fortsatta utbildning

En viktig del för att komma in på arbetsmarknaden är tillgång till utbildning. För de som kommer nya till Sverige behövs en utbildning i svenska språket. Det behöver vara en utbildning som rustar för livet i Sverige och för livet på den svenska arbetsmarknaden. SFI-undervisningen är ett viktigt första steg att lära sig svenska språket. Det är då viktigt att utbildningen fungerar för alla och att fokus till en början ligger på att tala och förstå språket. Det kan även inom SFI behövas möjlighet till stöttning vid inläringen. En viktig del att få bort är risken att stängas av när eleven inte klarar ett delprov. Istället behövs det säkerställas vad som är orsaken till att personen som går utbildningen inte lyckas.

Vi vill under året utreda hur SFI kan göras om för att passa elever och arbetsmarknad. I Karlstad kommun finns möjligheten att läsa SFI samtidigt som man studerar på en yrkesförberedande linje. Kommunen satsar då på att tillgodose bristyrken med rätt kompetens. Vi tror att det kan vara ett bra sätt att snabbare få ut människor i arbete samtidigt som kommunen säkerställer att det sker en utbildning inom bristyrken som undersköterska, vårdbiträde, barnskötare eller maskinoperatör .

Våra satsningar kostar;

- 10 mnkr för att utöka personalstyrkan och organisera om delar av SFI

Klimatmålen kräver radikala klimatsatsningar

Linköpings kommuns målsättning är att vara koldioxid neutralt år 2025. Dock gäller detta enbart den koldioxid som släpps ut i kommunen, vilket ger en missvisande bild av utsläppen. För att på riktigt göra skillnad i hur mycket koldioxid som släpps ut i atmosfären så måste även de utsläpp vi orsakar på andra platser reduceras till ett minimum.

Dessutom visar uppföljningen 2019 att takten för att lyckas bli CO₂-neutralt 2025 är alldeles för långsam och en konsekvens av detta är att målet att vara koldioxid neutralt 2025 har slopats i kommunen. Så istället för att göra riktiga satsningar och åtgärder ändrar vi målet. Mer behöver göras och större satsningar måste till. Vänsterpartiet vill därför inrätta en klimatinvesteringsfond för att kunna göra riktiga satsningar för klimatet.

Genom att nyttja bilar, telefoner, datorer och annan utrustning längre ska Linköpings kommun bidra till en mer cirkulär ekonomi där ”slit- och slängsamhället” ska minnas som en mörk, men kort tid. Den utrustning som köps in till kommunen ska servas bättre och lagas till dess att den inte längre är funktionsduglig alternativt inte går att använda med säker mjukvara. För att detta ska bli möjligt krävs en översyn av teknikutnyttjandet, där såväl bilar som övrig utrustning utvärderas.

Linköpings kommun har i dagsläget två flygplatser och Norrköping en. Detta innebär åtskilliga problem och ytterst få fördelar. Genom de täta flygningarna med såväl militära som civila plan orsakas buller och utsläpp som drabbar linköpingsbornas hälsa negativt. Närheten till flygplatsen innebär ett affärsresande som i dagsläget torde betraktas som överflödigt, då teknik finns för att anordna möten och konferenser digitalt. Kort sagt är flygplatserna en fördel för ett fåtal, men en begränsning för flertalet. För att komma till rätta med detta anser vi att en utredning ska initieras för att utreda möjligheterna till att samlokalisera flygningarna samt en gemensam strategi för att minska flygets negativa effekter på regionen. Vi anser också att all finansiell hjälp till flygplatsen ska strypas omgående.

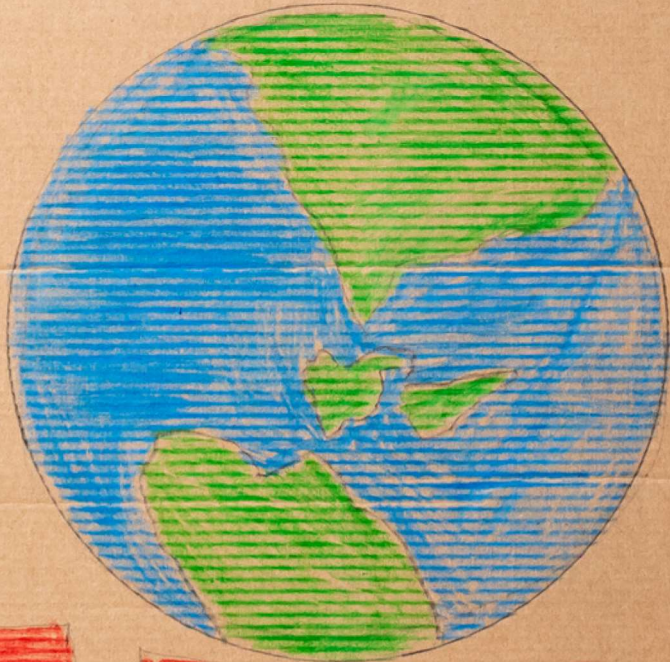
En bilfri innerstad ser vi som ett led i att kunna nå klimatmålen. Det innebär dessutom att innerstaden blir lugnare, får bättre luftkvalitet, blir tystare och blir en mer trivsamt miljö. Detta har även uppmärksammats av invånare på bl.a Drottninggatan som just nu står under ombyggnad. Även sommargatan på Storgatan är en stor succé som kan bli permanent i och med en bilfri innerstad. Vi anser att bästa sättet att genomföra detta är att ta ett steg i taget eftersom det är stora förändringar som behöver ske.

Vänsterpartiet anser att det är dags att göra upp med köttnormen. Kött är en klimatbov som leder till suboptimalt utnyttjande av resurser, samtidigt som det utgör en hälsorisk. På grund av det anser Vänsterpartiet att kött ska serveras som specialkost. När kött serveras i Linköpings kommun, så ska det i möjligaste mån vara ekologiskt och komma från djur som levt sina liv i vår närhet. Om närproducerat och/eller ekologiskt kött inte går att uppbbringa ska detta ersättas med vegetarisk kost. Linköpings kommun har ett ansvar att stödja lokala producenter såväl som ett ansvar att bidra till en omställning av samhället till mer ekologisk djurhållning. Den fisk som serveras i kommunen ska vara vildfångad och komma från livskraftiga bestånd. När sådan fisk inte går att uppbbringa ska den ersättas med vegetarisk kost.

Återställ Linköpings våtmarker. Utdikningen av våtmarker tidigare generationer gjort är en av våra stora utsläppskällor av växthusgasen koldioxid. En av de viktigaste och billigaste åtgärderna vi kan göra för att minska utsläppen och återskapa förutsättningarna för en biologisk mångfald är att återställa de utdikade våtmarkerna. En klimatfond kan användas till att finansiera flera av de viktiga satsningar som kommunen behöver göra för att snabbare nå klimatmålen.

- 75 mnkr för att inrätta en klimatinvesteringsfond

STOP
CLIMATE CHANGE

Ett tillgängligt Linköping

Sedan 2009 är Funktionsrättskonventionen gällande i Sverige. Det är en FN-konvention som tydligt pekar ut en ambitionshöjning för att stärka rättigheter för personer med funktionsnedsättning. I Linköpings kommun har vi ett program för stärkt delaktighet för personer med funktionsnedsättning men vi ser att arbetet stagnerat. Det krävs ett stärkt arbete för att fler personer själva ska kunna bestämma hur den lever sitt liv oavsett funktionalitet.

Samhällets tillhandahållande av stöd och service är avgörande för att det ska bli möjligt. Idag finns det möjligheter att få insatser från LSS, vissa av dessa är kommunalt ansvar. Allt för ofta ser vi att kommunen gör onödigt hårda bedömningar som resulterar i utdragna rättsprocesser i förvaltningsdomstolen. Många gånger förlorar kommunen dessa processer. Vilket innebär att kommunen utsätter enskilda för lidande och begränsar dennes möjligheter att kunna leva sitt liv. Linköpings kommun kan bli generösare i sin bedömning och därmed slippa domstolsprocesser mot enskilda.

Att kunna resa till och från arbete eller utbildning tar många av oss för självklart. Har du en funktionsnedsättning som begränsar din möjlighet att resa med den reguljära kollektivtrafiken kan du beviljas särskild kollektivtrafik, i vardagligt tal kallat färdtjänst. Det är kommunens ansvar. Idag har Linköpings kommun den absolut lägsta nivån för att bevilja rätten till särskild kollektivtrafik. Konsekvensen är att personer med funktionsnedsättningar som har svårigheter att resa i den reguljära kollektivtrafiken begränsas kraftigt i sina möjligheter. Vi är i grunden en rik kommun som har råd att ha en högre ambitionsnivå än den absolut lägsta.

Linköpings kommun tillhandahåller inte alla vuxna en jämlik utbildning med bra kvalitet. Personer med funktionsnedsättning har idag svårt att få det stöd som de behöver för att tillgodogöra sig en vuxenutbildning. Det är många kockar inblandade i det stöd en person kan behöva och det skapar ett system som omöjliggör utbildningen. Vi vill se ett tydligt ansvarstagande även för elever med stora funktionsnedsättningar. Vuxenutbildningen måste ta ett helhetsansvar för att alla personer ska kunna tillgodogöra sig undervisningen. Det kan vara genom ledsagning, bättre tillgång på hjälpmedel och samordnande funktioner som ansvarar för att alla får den stöd och anpassning som krävs.

Våra satsningar kostar:

- 5 mnkr till en stärkt vuxenutbildning för personer med funktionsnedsättningar
- 5 mnkr för att bevilja fler en bättre färdtjänst

Trygghet

Trygghet är en viktig fråga. För oss handlar trygghet framför allt om att samhället har en fungerande välfärd. Det innebär en trygghet att veta att det finns läkare och sjuksköterskor på vårdcentralen, att boende på äldreboendet får en bra och värdig vård, att skolan hinner se och hjälpa varje barn, att varje person har råd med ett bra boende, att förskolan kan följa sin läroplan, att veta att det går att ta sig i hela kommunen, att du som kvinna inte blir slagen eller trakasserad i ditt hem, att våra ungdomar inte hamnar i kriminalitet och att våra barn har möjlighet till en meningsfull fritid. Allt detta är av mycket stor vikt för att kunna upprätthålla ett tryggt välfärdssamhälle.

Ekonomisk trygghet

Att ha en trygg ekonomi är en förutsättning för att känna trygghet i vardagen. Det handlar om att känna trygghet i att familjen har mat på bordet, råd att betala hyran och en möjlighet att hantera oförutsedda utgifter. När det ekonomiska läget i samhället förändras påverkas hushållens ekonomi stort. Då är det viktigt att samhällets skyddsnät står starkt och inte ytterligare ökar otryggheten i hushållens ekonomi.

Kommunen är idag en av de största arbetsgivarna i Linköping och står för många hushålls stabila inkomster. Då är det viktigt att en lågkonjunktur inte skapar omfattande personalnedskärningar. Kommunen blir extra viktigt som garant för det yttersta skyddsnätet men också som en stabil arbetsgivare för människor.

Kommunen redovisar höga kostnader när det gäller ekonomiskt bistånd, speciellt för mottagare av långvarigt ekonomiskt bistånd. Samtidigt redovisar nämnden att andelen hushåll som ansöker om ekonomiskt bistånd minskar. Detta ses då som ett kvitto på bra insatser i rätt tid. Vänsterpartiet håller inte med om det minskade behovet. Vi ser ett ökat tryck hos civilsamhället där organisationer som Stadsmissionen flaggar för att allt fler söker sig till dem för stöd. Även våra kommunala skolor och förskolor ser att det går åt mer mat, speciellt innan och efter helgen. Extra tungt blir det för föräldrarna under sommaren när barnen inte har rätt till lunch på skolan. Här kan kommunen stötta föräldrar genom att till exempel inte räkna med barnbidraget under sommarmånaderna i ekonomiskt bistånd. Antalet hushåll som är långvarigt bidragsberoende har minskat under 2023. Det är en positiv utveckling som vi behöver fortsätta genom att satsa på fler arbetslika aktiviteter och arbetsträning. Antalet inskrivna i Arbetsmarknad har däremot ökat. Här behövs fler platser och handledare som jobbar mer hands-on med deltagare och även praktikbaserad utbildning är något som efterfrågas.

De personer som idag deltar i daglig verksamhet får en habiliteringsersättning på 15 kr/h. Det är en alldeles för låg ersättning då det inte ekonomiskt täcker upp för busskort/färdtjänst och lunchkostnad. Idag innebär alltså att delta i daglig verksamhet att personen kan gå back ekonomiskt. Vi vill höja habiliteringsersättningen till 25 kr/h. Detta behöver också noga utredas innan införande då en höjning av ersättningen inte ska innebära att personens sjukersättning påverkas negativt.

Inför en modell för en ökad avgiftsdifferentiering i barnomsorgen. Vi inför ytterligare en faktor i avgifterna för barnomsorgen för att lätta kostnadsbördan för de hushåll med lägst inkomster. Detta genom att halvera avgiften för hushåll med en sammanlagd inkomst under 6 prisbasbelopp enligt samma modell som för avgifterna för kulturskolan. Det innebär att den ensamstående mamman med barn får mer pengar över i slutet på månaden.

- 6 mnkr för höjning av habiliteringsersättning från 15 kr/h till 25 kr/h
- 10 mnkr för halverade avgifter i barnomsorgen för de med lägst inkomster.

En hållbar arbetsmiljö i en svår tid

För att möta en segregerad stad och kunna möta människors behov krävs en god arbetsmiljö. Idag förväntas socialsekreterare vara superhjältar som springer fortare. Våra socialsekreterare har svårt att hinna med handläggningen och socialförvaltningen har stora utmaningar med att behålla sin personal. En mycket viktig del för att orka ett stressigt arbete är möjligheten till återhämtning. Vi föreslår därför en arbetstidsförkortning, enligt Sundsvallsmodellen, för våra socialsekreterare.

- 2 mnkr för införandet av arbetstidsförkortning socialsekreterare

Bo och leva i hela kommunen

De som lever och verkar på landsbygden i Linköpings kommun måste få samma förutsättningar som stadsbor. För att åstadkomma det ska kommunen bli bättre på att tillhandahålla möjligheter för transport, för kulturupplevelser och för kommunikation med omvärlden.

Det råder idag en stor ojämlikhet mellan stad och landsbygd. Ett exempel på det är hur barn på landsbygden inte kommer till och från skolan utan att ha föräldrar som skjutsar. Det är inte acceptabelt. Vänsterpartiet vill att skolskjuts- och busskortsystemet ses över så att barn och ungdomar på landsbygden inte systematiskt missgynnas. Strukturerad samåkning under kommunal översyn kan här vara ett exempel på lätta lösningar. Linköpings kommun ska gentemot Region Östergötland och Östgötatrafiken ställa tydligare krav på bussförbindelser till landsbygd och småorter. I de fall där det inte går att uppnå ska kommunen vara generös med färdtjänstbevis för medborgare som inte själva kan köra.

Vänsterpartiet ser det som positivt att fler vill bo på landet och uppmuntrar byggnation, även av hyres- och bostadsrätter utanför tätorten. Detta måste dock ske med särskild hänsyn till åker- och ängsmark. Varken odlingsmark eller skyddsvärda biotoper ska offras, för människans vilja att bo. Det är därför av största vikt att principer som att inte bebygga åkermark och att värna strandskyddet helgas.

Rätten till en bostad

Att ha tak över huvudet räknas som en mänsklig rättighet. Idag har vi människor i hemlöshet i Linköping. Inbyggt i systemet finns svårigheter att ha ett eget boende då till exempel krav på drogfrihet och inkomst försvårar. Ingen människa ska behöva gå och vara orolig över att bli vräkt från sitt hem.

Kommunen äger genom bostadsbolaget Stångåstaden ett stort antal lägenheter i Linköping. Det är även genom Stångåstaden kommunen har möjlighet att bedriva en bra bostadspolitik som går i linje med bostadsförsörjningsplanen. Vänsterpartiet ser att det i Stångåstadens uppdrag bör finnas att bygga billiga lägenheter framför dyra lägenheter. Det viktigaste är att boendet är bra och prisvärt, att vi motverkar trångboddheten och att alla har rätt till en bostad. Det är fel att Stångåstadens vinster används till kommunal verksamhet. Istället borde det återinvesteras i bostadsbyggande. Vi ser att det nytagna ägardirektivet som stänger ute stora grupper från att hyra bostäder i Stångåstaden som går emot syftet med att ha en allmännytta. I och med de nya ägardirektiven stängs pensionärer och ekonomiskt utsatta människor ute från att hyra bostäder i alla Stångåstaden bostadsområden med motiveringen att minska segregation. Vi anser istället att kommunen ska fokusera på att bygga billiga och bra bostäder i hela Linköping, i alla områden.

En fungerande omsorg

Att som äldre behöva hjälp i vardagen är vanligt. Det är då viktigt att man får en god möjlighet att styra sina insatser och undvika inlåsningseffekter på grund av tidsbestämda insatser. Brukarens inflytande över insatserna är en viktig del i en bra omvårdnad. Vi vill att äldreomsorgen bedrivs enligt Emmabodamodellen vilket bland annat innebär ett salutogent synsätt där vi ser varje individs olika förutsättningar. Ett salutogent synsätt utgår från det friska, ser individen och stimulerar till en känsla av självständighet och meningsfullhet. Emmabodamodellen har länge använts i Emmaboda kommun och innebär i korthet att insatserna är larmstyrda, att arbetslagen är små, att cheferna är närvarande, att ansvar delegeras till arbetslaget och att kontinuiteten är viktig.

Något som stressar både personalen och brukaren är den minutstyrning som varje insats hänger ihop med. Vi vill få bort minutstyrningen och istället låta brukare och personal tillsammans styra när, vad, var och hur insatserna ska göras. Detta blir möjligt med Emmabodamodellen.

Äldreomsorgen i Linköpings kommun har precis genomgått en stor omorganisation till områdesbaserad vård och omsorg. Detta ser vi som något positivt då kommunen delats in i mindre geografiska områden där samma utförare ansvarar för helheten i omsorgen.

Hälften av områdena bedrivs i kommunal regi och andra hälften i privat regi. Vi ser att det är ett stort problem att låta privata, vinstdrivande aktörer bedriva äldreomsorg i Linköping och Vänsterpartiet är det parti som hela tiden varit kritiskt till privata utförare i välfärden. Det är vi fortsatt och vi kan aldrig acceptera att skattepengar används till aktievinster och privata aktieutdelningar. Vi kommer att fortsätta arbeta för att omsorgen ska bedrivas i kommunal regi och tycker därför att när avtal för vårdboenden löper ut ska äldrenämnden istället ge Leanlink verksamhetsuppdrag att driva vårdboendet.

När ett privat vårdföretag missköter sitt uppdrag ska kommunen säga upp avtalet och verksamheten ska övergå till Leanlink.

En av de största utmaningarna för omsorgen är svårigheten att rekrytera personal med rätt kompetens. Ytterligare en svårighet vi kan se är att behålla den personal som rekryteras. För att bryta trenden behöver arbetsvillkoren stärkas och lönerna höjas. Kontrollen över och möjligheten att påverka sin arbetssituation är av stor vikt för att trivas på arbetet. Vi anser att det behövs en starkt grundbemanning för att göra arbetsplatserna mindre sårbara. Dessutom ska kommunen erbjuda sjuksköterskor en tillräckligt bra lön för att de ska välja anställning i kommunen istället för på bemanningsföretag. När kommunen idag väljer att bemanna med hyrsjuksköterskor riskerar vi att dras in i en spiral av hyrpersonal som dränerar verksamhetens ekonomi. Vi tänker att den ökade kostnaden för hyrsjuksköterskor kan användas till att höja lägstalönerna.

Rätten till heltid är viktigt för Vänsterpartiet. Heltid ska vara norm och deltid ska vara ett önskemål. Delade turer är också något som skapar en ohållbar arbetssituation. Delade turer ska bort.

En osäker finansiering av välfärden ökar antalet otrygga och tillfälliga anställningar. När välfärden inte kan ha en långsiktig planering över sin bemanning blir visstidsanställningar vanligare. Därför krävs en garant för en god finansiering av välfärden för att skapa en trygg anställning.

- 2 mnkr till införande av Emmabodamodellen

Starkare trygghet för HBTQIA-personer

Linköping är i grunden en trygg plats för HBTQIA+ personer, men mer kan göras för att alla ska kunna känna sig trygga. Det är viktigt att skapa trygga rum för att fler unga personer ska kunna må bra. Därför måste viktiga verksamheter som mötesplatsen Liquid som riktar sig till unga HBTQIA-personer garanteras en stabil verksamhet.

Ännu viktigare är att det finns tillgängliga och trygga vuxna. Allt för många unga HBTQIA+ personer möter otryggheten hemma hos sina familjer. Då är det viktigt att det finns trygga vuxna i skolan och på andra platser där unga befinner sig.

HBTQIA+ personer upplever ofta en utsatthet i kontakt med samhällets service där man kan tvinga komma ut om och om igen. Därför finns det anledning att stärka kompetensen hos kommunens anställda för att möta HBTQIA+personer. HBTQ-certifieringar av fler verksamheter kan vara en sådan åtgärd som ökar kompetensnivån. Sådana platser kan vara äldreomsorgen och LSS-verksamhet.

Vi vet att HBTQIA+ personer löper en större risk att utsättas för sexualiserat våld och bli offer för sexuell exploatering, prostitution. Kommunen kan göra mycket mer för att arbeta med förebyggande insatser men också ta hand om konsekvenserna av det. Vi behöver arbeta med attityder kring sexköp. Se till att personal som kommer i kontakt med unga som kan utsättas för prostitution har kompetensen att möta det och inte minst att faktiskt ha en mottagning som kan ta emot personer som utsätts för sexuella övergrepp och sexuell exploatering. En så kallad Mika-mottagning bör öppnas.

- Inrättande av Mika mottagning
- 1 mnkr för HBTQIA-certifiering av fler verksamheter.

Avvikelsebudget 2023	Belopp tkr
Kommunstyrelsen	
Inget stöd till flygplatsen	-45 000
Sänka politikerarvoden	-3 500
Sänkt KS-reserv	-5 000
Satsningar på klimatåtgärder	75 000
Äldrenämnden	
HBTQIA-certifiering	500
Införa Emmaboda-modellen	2000
Social- och omsorgsnämnden	
HBTQIA-certifiering	500
Införande av arbetstidsförkortning	2 000
Höjd habiliteringsersättning	6 000
Barn- och ungdomsnämnden	
Permanent höjning av basnivå	150 000
Stopp av planerad nedläggning av skolor/förskolor	15 000
Skolfrukost	10 000
Sänkt barnomsorgsavgift	10 000
Arbetsmarknadsnämnden	
SFI	10 000
Stärkt vuxenutbildning för person med f.neds.	5 000
Samhällsbyggnadsnämnden	
Stärkt rätt till färdtjänst	5 000
Summa förslag till förändrade budgetramar för nämnderna	237 500
Förändrade finansiella intäkter	
Ingen utdelning från AB Stångåstaden (Bosociala medel)	-100 000
Förändrad skattesats	
Höjning av skattesatsen 75 öre	337 500
Summa förslag till förändringar	237 500

